

PEDRO jóasugueripũ

Ãñuduticorigue

¹ Yũũ Pedro Jesucristo cũũyere wededutigũ beserigũ múãrẽ Cõãmacũ beserirare ãñudutia. Múã yũũ jóacora múãya ditare cõã, aperopũ wáabaterira niiwũ. Teero tiigũ, múã Ponto, Galacia, Capadocia, Asia, Bitinia dita niirãpũre jóacoa. ² Cõãmacũ marĩ Pacũ too sugueropũ cũũ boorírobirora múãrẽ cũũ põna niirãrõ jĩgũ, besetoarigũ niiwĩ. Espiritu Santomena múãrẽ ñañaré manirã niirĩ tiirígũ niiwĩ, cũũ dutirére tiiarõ jĩgũ. Jesucristoye dímena múãrẽ cũũyara niirĩ tiirígũ niiwĩ.

Cõãmacũ múãrẽ ãñunemore ticoaro; ãñurõ niirecutiri tiinemóãrõ.

Cõãmacũ ticoadarere yueré

³ Cõãmacũ Jesucristo marĩ Òpũ Pacũre usenire ticoada. Cõãmacũ marĩrẽ bayiró bóaneõ ññaqui. Teero tiigũ, Jesucristo diarigũpũ masãriguemena marĩrẽ bauánemorira tiiróbiro tiiyígũ. Cũũ teero tiirí, marĩ “too síropũ cũũrẽ ññaãda” jĩĩmasĩã. ⁴ Teeré masĩjĩrã, Cõãmacũ marĩrẽ ticoadarere yuea. Cũũ ticoadare petiricu; ñañaré maniré niicu; teero biiri cũũ ticoadare coori tiiróbiro sñiniricu. Cõãmacũ cũũ ticoadarere ãmũãsepũ quẽnocũbosaqui marĩrẽ. ⁵ Múã Jesuré padeocú. Teero tiigũ, Cõãmacũ cũũ tutuaremena múãrẽ cotequi. Múãrẽ ãñurõ tiiadare quẽnoríguepũ niicu. Atibúreco petirí, teeré ãñogúdaqui.

6 Teeré wăcŭră, ũsenicu. Atitópere múă merēă ñaňarō netōră tiia ména. 7 Múă Jesucristore padeoré oro tiiróbiro niicu. Basocá ¿orora niĩ? jĩră, pecame sotoapũ asiopéocua. Ocoári siro, ñaňaré poca merēă jeapeacu; ãňuré oro dícu putuácu. Ate tiiróbiro múărē ¿Jesucristore diamacără padeomí? jĩrō, ñaňarō netōrĩ tiicú ména. Múă ñaňarō netōjĩră, tee oro basiro tiiróbiro putuáadacu. Teero tiiră, ãňurō padeonemóră niiădacu sáa. Jesucristore padeodúheri ñnară, basocá múărē “cũrē diamacără padeoóya” jĩ ñnaădacua. Oro wapapacá niia. Wapapacăre niipacaro, petijōăcu. Múă Jesucristore padeorépe oro nemorō wapacutía. Tee doca petirícu. Teero tiigá, Jesucristo múărē atibárecopũre putuăatigũ, “yũre ãňurō padeowú” jĩgũdaqui.

8-9 Múă Jesucristore ñnaririra niipacara, cũrē maicú. Atitóre cũrē ñnaripacara, padeocú. Múă cũrē padeorí, múărē pecamepũ wáaborirare netōnéqui. Teero tiiră, múă Cōămacă putopũ wáaadarere wăcŭră, bayiró ũsenicu. Múă ũsenire diamacără nijărō tiicú. Teero tiiră, “teero ũseniămajără tiia” jĩmasĩna manicú.

10 Profetas cũă múărē ãňuré ticoadarere wedesuguetoyira. Basocăre netōnéădarere tuomasĩăda jĩră, cúăcă ãňurōgă buemiyira.

11 Cristo cúămena niiyigũ. Cũă Espíritu Santo tiiapuremena cúărē too síropũ wáaadarere masĩrĩ tiitóamiyigũ: “Cristo ñaňarō netōgũdaqui; too síro Cōămacă cũrē pee dutirére ticogũdaqui” jĩrere masĩrĩ tiitóamiyigũ. Cúă “¿deero biiri niiădari?

¿Ñeenó wáaadari?” jĩrã, bayiró masĩdugamiyira. ¹² Cõãmacũ cúã masĩdugari ñãgũ, cúãrẽ biiro masĩrĩ tiiyĩgu: “Múã wederé queti múã niiritopũ wáaricu ména” jĩrere masĩrĩ tiiyĩgu. Múã atitópũ niirãpe ññaãdare niiyiro. Cúã wederé queti múã t̃otóacu. Atitóre tee quetire wederá Espíritu Santo ãmũãsepũ ticodiocorigũ tutuaremena múãrẽ wedeyira. Jesucristoye queti ãñuré queti niĩã. Ángelea tee queti basocáre netõnére quetire “¿deero peti niĩ?” jĩ t̃omasĩdugamicua.

Ñañaaré manirã niidutire

¹³ Teero tiirã, “Cõãmacũ boorére tiirucújããda” jĩ wãcũyueya. Múã tiíadarere ãñurõ wãcũtoarapũ tiyá. “Cõãmacũ marĩrẽ ãñuré ticogũdaqui Jesucristo putuaatiri” jĩ wãcũrã, useniremena coteya. ¹⁴ Múã Jesuré masĩãdari suguero, cũũ boorére masĩririra niiwũ. Bayiró ñañaaré tiidugájĩyu. Atitóre múã Cõãmacũ põna niijĩrã, too sugueropũ múã ñañaaré tiiriguenorẽ tiiríjãña. ¹⁵ Biirope tiyá: Cõãmacũ múãrẽ beserigũ ñañaaré manigũ niiqui. Teero tiirã, múãcã niipetire múã tiirémene ñañaaré manirã niĩña. ¹⁶ Cõãmacũye queti jóaripũpũ tee maquẽ jóanoã: “ ‘Yũũ ñañaaré manigũ niĩã. Yũũ tiiróbíro múãcã ñañaaré tiiríjãña’, jĩyigũ Cõãmacũ”,* jĩ jóanoã.

¹⁷ Cõãmacũ niipetirare s̃icãrĩbíro bese, queoró wapa tiiqui; s̃icũrẽ d̃uaríqui. Teero tiirã, múã cũũrẽ “Pacu” jĩjĩrã, múã catiré b̃urecorire cũũrẽ quioníremene ññaña. ¹⁸ Múã ñecũsũmũã tiiréc̃atiriguere múãcã tiimúãatirira niimiwũ. Cúã

* **1:16** Levítico 11.44-45.

tiiréc̄tirigue búri niiré niiã. Cõãmacũ múãrẽ teero tiiréc̄timirirare netõnérigũ niiwĩ. Múã ateré añurõ masiã: Múãrẽ netõnégũ petirénomena (oromena, niyerumena) wapatíririgu niiwĩ. ¹⁹ Cristoye díimenape wapatírigu niiwĩ. Cũ̄ye díi wapapacáre niicu. Cũ̄ye díi cordero posarigu niihẽgũ, cãmimanigũye díi tiiróbiro niicu.† ²⁰ Cõãmacũ cũ̄ atibúreco tiiádari suguero, “Cristo basocáre netõnégũdaqui” jĩtoayigu. Teero jĩpacũ, máata ticodiocorigũ niiwĩ. Atitópũ marĩye niiãdarere netõnégũdare ticodiocorigũ niiwĩ. ²¹ Múã Cristo tiiríguere masĩjĩrã, Cõãmacũrẽ padeocú. Cũ̄rã Cristo diarigũpũre masõrigũ niiwĩ; cũ̄rẽ ãmuãsepũ pee añuré ticoyigu. Teero tiirã, múã Cõãmacũrẽ padeocú. “Diari siropũ, cũ̄mena niiãdacu”, jĩicu.

²² Múã diamacũ niirére yũũjĩrã, Jesucristore padeorã tiirãra niiwã. Cũ̄rẽ padeojĩrã, múã ñañaré tiirére tiidúrira niiwã. Teero tiirã, múã atitóre Jesuré padeorãre añurõ cãmerĩ wéepeomasĩcu. Jĩditoro manirõ maĩcú. Cãmerĩ maĩrã, wedeseremena dícu maĩrĩjãña. Niipetire múã tiirémēna maĩñá. ²³ Múã ateré masĩcu: Múã bauãnemorira tiiróbiro niirã niicu. Cõãmacũ ticoré catiré petihére c̄uocú. Tee petirícu. Marĩ pacusũmuã catiré ticoriguepe bóadiacu. Cõãmacũye queti añuré quetipe múãrẽ catiré petihére c̄uotóari tiicú. Tee queti diamacũ maquẽ niirucujãdacu. ²⁴ Cõãmacũye queti jóaripũpũ tee maquẽrẽ jóanoã:

† **1:19** Israelya põna macãrã Egiptopũ witiadari suguero macã ñami, wisericõrõ s̄icũ corderore s̄iãyira. Cũ̄ye díimena tuusiãyira sopepãmarĩ wesarire. Tiiñami ángele s̄iãgũ wáagu, tee díire ñãgũ, tiiwiĩ macãrãrẽ s̄iãrĩyigu.

Basocá táa tiiróbiro niicua.

Táa sñinijõãã.

Cúã ɸpɸtí maquẽ cɸoré macãɸcã maquẽ coori
tiiróbiro niicu.

Coori buducodiaa.

²⁵ Marĩ Õpũ wedesere doca petirícu. Diamacú
maquẽ niirucujããdacu,‡

jĩ jóanoã. Tee wedesere Jesuyé ãñuré queti niiã.
Tee queti múãrẽ wenenoriro niiwũ.

2

¹ Teero tiirá, niipetire ñañaré tiirére tiidújãña.
Jĩditonemorijãña. Tiiditórijãña. Ìñatutirijãña. Queti
jĩnemorijãña. ²⁻³ Marĩ Õpũ múãrẽ ãñuré ticorére
péero masĩtoajĩrã, nemorõ masĩdugara niiña.
Ûpũrãgã õpẽcó bayiró booóya; teeména bɸcɸáaya.
Múãpe cúã tiiróbiro diamacú maquẽrẽ bayiró
masĩdugaya. Teeména marĩrẽ netõnére quetire
tɸomasĩnemoãdacu.

Ûtãqui wii weenɸcãriqui tiiróbiro niiĩ Jesucristo

⁴ Teero tiirá, Jesucristore ãñurõ padeoyá. Cũũ
õtãqui wii tiiríqui tiiróbiro niiĩ. Tiiqui catiré
cɸocú. Wii tiirápe tiiquire boorímiwã. Cõãmacãpe
tiiquire beserigɸ niiwĩ. Cũũ ññacoropɸ wapa-
pacáriqui niiriro niiwũ. ⁵ Múãcã Jesucristo mena-
macãrã nijĩrã, ãtãquiri catiré cɸoréquiri tiiróbiro
niicu. Cõãmacã múã ãtãquiribiro niirãmena sicawí
tiiróbiro tiigú tiiquí. Toopú múã paiá tiiróbiro
niiãdacu. Jesucristo tiiápuremena Cõãmacã dutiré

‡ **1:25** Isaías 40.6-8.

dícure tii, cūūrē usenire ticoadacu; múã ãñurō ti-irécārē cūūrē usenipeoadacu. ⁶ Cōãmacū tee maquē wedeserere jóanoã cūūye queti jóaripūr̄u:

Тһоуá: Jerusalén̄p̄ure sicaqui ũtāqui cūũã.

Tiiquire besew̄u. Wii ween̄cāriqui, wapapacáriqui niĩã.

Tiiqui “basocáre netōnégũd̄u” jĩd̄ugaro tiia.

Cūūrē padeogúno “bári peti padeotú” jĩriqui,* jĩ jóanoã. ⁷ Teero tiigú, cūũ wapapacá niĩ múārē, cūūrē padeoráre. Cūūrē padeohérapere Cōãmacūye queti jóaripūr̄u ateré jĩã:

Wii weerira ũtāquire booríyira.

Cúã boorípacari, tiiquira up̄tí macāqui p̄utáw̄u tiwiip̄ure,†

jĩ jóanoã. ⁸ Atecārē jĩã:

Ūtāqui basocáre d̄upotua, ñaacũmurĩ tiicú,‡

jĩ jóanoã. Cúã Cōãmacūye queti jĩrere padeoríya; teecārē netōn̄cāya. Teero tiirá, d̄upotuara ti-iróbiro niĩya. Tíator̄p̄ra máata Cōãmacū “cúã biiro tiíadacua” jĩtoayigu.

⁹ Múã docare Cōãmacū beserigu niiwĩ, cūūyara niĩārō jĩgũ. Múã paiá tiiróbiro niirã niicu, Cōãmacū marĩ Őp̄ārē usenire ticorá niijĩrã. Sicadita macārã ãñuré dícure tiirá tiiróbiro niicu. Cōãmacūyara niicu. Cūũ múārē beserigu niiwĩ, cūũ ãñurō ti-irere wedearo jĩgũ. Cūũ múārē naĩtĩārōp̄u ti-iróbiro niimirirare beserigu niiwĩ. Teero tiirá, múã cūūmena niirã niijĩrã, cūũ bóebatecorop̄u niirã tiiróbiro niicu. Cūũ bóere ãñunetōjōãã. ¹⁰ Too suguerop̄ure múã cūũ pōna mee niiwũ ména.

* **2:6** Isaías 28.16. † **2:7** Salmo 118.22. ‡ **2:8** Isaías 8.14.

Atitóreja cūũ pōna niiã sáa. Too sugueropare múãrẽ bóaneõ ññaririgũ niĩwĩ ména. Atitópereja múã cūũ bóaneõ ññarére masĩcu sáa.

Biiope tiirécatiya

¹¹ Yũũ múãrẽ maĩã. Teero tiigú, múãrẽ tiidutía. Múã atibúrecopare wáanetõri basocá tiiróbiro niiã. Múã niĩãdaro peti ãmũãsepũ niicu. Teero tiirá, ññararé tiidugárijãña. Ññaré tiidugáre ãñurõ tiidugárepere cãmotácu múã yeeripũnapare.

¹² Jesuré padeohéra múã ãñurõ tiirécãtirere ññapacara, múãrẽ wedesãrã tiíáyira; múã ãñuré tiipacári, teero jĩĩmajããyira. Teero jĩĩmapacara, múã ãñuré tiirére ññaãyira. Teero tiirá, Jesús putuaatiri bureco jeari, biiro jĩĩãdacua: “Cõãmacũ ãñugú niĩ; cũũrã niijĩyi cúãrẽ ãñurére tiidutirigũ” jĩĩãdacua.

¹³⁻¹⁴ Marĩ Õpũ Jesús biiro tiiró booquí: Romanuã õpũrẽ, cūũ doca macãrã dutiráre, teero biiri niipetira atiditá macãrã dutiráre yũũro booa. Romanuã õpũ cūũ doca macãrãrẽ netõnucãrãnorẽ ññarõ tiidutíqui. ãñurõ yũũrãpere “ãñurõ tiíawũ múãjã” jĩĩdutíqui. ¹⁵ Cõãmacũyere masĩdugaherape búri peti múãrẽ ññarõ wedepatiãmajãbocua. Múã ãñurépe tiirí docare, cúã deerope jĩĩmasĩricua. Teero tiigú, Cõãmacũpe múãrẽ ãñuré dícare tiirucúri booquí.

¹⁶ Múã Moisés dutirére tiicotémirira teeré witirira tiiróbiro niicu. Teero tiirá, teeré witirira niijĩrã, ãñurõ niijãña. Sĩquẽrã “tee dutirére witirirapũ niĩã” jĩĩrã, ate wãcũbocua: “Teeré witirirapũ niijĩrã, cuiro manirõ ññaré tiimasĩã”, jĩĩ wãcũbocua. Niiria. Múã Cõãmacũrẽ padecotera

niiã. Teero tiirã, cûũ boorére tiirucújãña.
 17 Niipetirare quioníremena ññaña. Jesuré
 padeorãre maññã. Cõãmacûrẽ quioníremena ññaña.
 Romanuã õpũcãrẽ quioníremena ññaña.

Padecoterare tiidutíre

18 Múã síquẽrã ãpẽrãrẽ padecotera niicu. Múã
 padecotere wiseri õpãrãrẽ quioníremena yũya.
 Tútirẽ manirõ múãrẽ ãñurõ tiirã dícare yũrijãña;
 ññañarõ tiirácãrẽ yũya. 19 Apetó tiirã, múã ãñurõ
 tiipacári, múãrẽ dutirá múãrẽ ññañarõ tiibócuã. Cúã
 teero tiirí, múã Cõãmacûrẽ padeorã nijjãrã, cúãrẽ
 pũaniña jĩrijãña. Múã teero tiirí, Cõãmacû múãrẽ
 “ãñuróre tiirã tiíya” jĩ ññagũdaqui. 20 Apetó ti-
 irã, múã ññañarõ tiirãrigue wapa páacuã. Cúã páari,
 múã ñucãjãrĩ, Cõãmacû ññacorõpũre wapamaníã.
 Cúã páare múãye wapa niiã. Apetó tiirã, múã
 ãñurõ tiipacári, múãrẽ ññañarõ netõrĩ tiibócuã. Múã
 cúaro manirõ ñucãrĩ, Cõãmacû ññacorõpũre wa-
 pacutía. 21 Cõãmacû marĩ teero tiidãdarare beserigũ
 niiwĩ. Cristo marĩrẽ netõnégũ ññañarõ netõ, diawĩ.
 ãñurõ tiipacári, cúãrẽ ññañarõ tiirí, teero ñucãjãwĩ.
 Teero tiigú, marĩrẽ cûũ tiirírobirora tiinũnũseri
 booquí. 22 Cûũ ññañarére tiiríwi. Jĩĩditoriwi. §
 23 Cûũrẽ ññañarõ jĩĩrĩ, cúãrẽ pũaniña jĩĩriwi. Basocã
 cúãrẽ ññañarõ tiirí, cúãrẽ “ññañarõ tiigúda múãrẽ”
 jĩĩriwi. “Cõãmacûpũ ññañaré tiirãre wapa tiigúdaqui”
 jĩĩ masĩjgũ, “teerora tiigúdaqui yũre ññañaré ti-
 irãre” jĩĩrigũ niiwĩ. 24 Teero tiigú, cûũ basirora
 marĩ ññañaré tiiré wapa wapatígũ, curusapũ dia-
 bosarigũ niiwĩ. Cûũ teero tiirémãna marĩ ññañaré

§ 2:22 Isaías 53.9.

tiirére tiidúmasiã. Teero biiri marĩrẽ ñañarére n̄n̄m̄ír̄irare añuré Cõãmac̄yepere n̄n̄arĩ tiiwĩ. Cũ̄ye cãmimena marĩrẽ netõnérigu niuwĩ. ²⁵ Marĩ oveja ditirira tiiróbiro niimiwũ. Atitóre cũ̄ b̄uaríra tiiróbiro niicu. Cristo oveja cotegú tiiróbiro marĩrẽ cote, ñ̄n̄an̄n̄usequi.

3

Wãmosíarirare tiidutíre

¹⁻² Numiã man̄sc̄tira, teerora múã man̄sũm̄ãrẽ ȳm̄ya. Múã man̄sũm̄ã s̄iquẽrã Jesuyé quetire padeorícua. Múã cúãrẽ quioníremena ñ̄ña. Múã tiiréc̄tire ñ̄ñaré maniré niĩrõ. Cúã teeré ñ̄ñãdacua. Teero tiirã, múã cúãrẽ “padeoró booa” j̄ĩripacari, wasobócua múã tiiréc̄tirere ñ̄narã. ³ “Añurã bauádacu” j̄ĩrã, múãye p̄oamena mamaré dí̄cure wãc̄rijãña; múãye õp̄ũrĩrẽ oromena mamaré dí̄cure wãc̄rijãña; suti wapapacáre sãñaré dí̄cure wãc̄rijãña. Tee niipetire sotoá maquẽ niicu. ⁴ Múã popea maquẽ añurĩ, múã añurã bauádacu. Tee petirícu. Teero tiirã, añurõ yeeripũnac̄tiro booa. Cõãmacũ ñ̄ñacorop̄u tee wapapacá niĩã. ⁵ Tíato macãrã numiã ȳm̄ múãrẽ j̄ĩrõbirora añurã bauyíra. Cúã Cõãmacũ booró tiisénirã numiã niyira; Cõãmacũ wederere padeorã numiã niyira. Cúã man̄sũm̄ãrẽ ȳm̄rémena añurã bauyíra. ⁶ Sara Abraham n̄mo teerora tiyígo. Abrahamrẽ t̄oyígo. Cũ̄rẽ coo man̄rẽ “ȳm̄ õp̄ũ” j̄ĩyígo. Múãcã añurõ tiirã, cuiro manirõ coo tiiróbiro niĩãdacu.

⁷ ̄m̄ã n̄moc̄tira teerora múã n̄mosãnumiãmena añurõ niĩña. Coore quioníremena ñ̄ña. Coo múã tiiróbiro tutuarico.

Cõãmacũ coocãrẽ añuré ticogú catiré petihére ticoqui múãrẽ ticorirobirora. Teero tiirá, coore añurõ tiiápuya. Teero tiihéra, Cõãmacũrẽ añurõ tũgueñarõmena sãĩmasĩña manicú.

Cãmerĩ añurõ wépeodutire

⁸ Ateména putuáa: Múã niipetira s̄cãrĩbíro añurõ niirecutiya; cãmerĩ bóaneõ ññaña; s̄cũpõna tiiróbiro maĩrecutiya; añurõ niiña ãpẽrãména; “úsã ãpẽrã nemorõ añuré tiia”, jĩ wãcũrijãña. ⁹ ãpẽrã múãrẽ ññañarõ tiirí, cúãrẽ ññañarõ tiicãmérijãña. Múãrẽ ññañarõ jĩrĩ, ññañarõ jĩcãmerijãña. Teero jĩrõno tiirá, “Cõãmacũ cúãrẽ añurõ tiiáro” jĩ sãĩbosáya. Cõãmacũ marĩrẽ teero tiidutíũ cũũrigũ niĩwĩ. Teero tiirí, Cõãmacũ múãrẽ añurõ tiigúdaqui. ¹⁰ Ate maquẽ Salmopũpũre jóanoã:

Múã catirí bũrecorire useniremena niidũgara, ññañaré wedeserijãña; jĩĩditorijãña.

¹¹ Ññañaré tiidũgárenorẽ tiirijãña; añurépere tiiyá.

“Añurõ niirecutirere boogá” jĩ wãcũ, añurõ niirucujãña.

¹² Basocá añurãrẽ marĩ Õpũ cotequi.

Cúã cúãrẽ sãĩrere tũoquí.

Ññañaré tiirápereja cúaremena ññaqui,*
jĩ jóanoã.

¹³ Múã añurépe bayiró tiidũgári, ¿noãpé múãrẽ ññañarõ tiiápebogari? Ññañarõ tiirícua. ¹⁴ Apetó tiirá, múã añuré tiipacári, ãpẽrã múãrẽ ññañarõ netõrĩ tiibócu. Teero tiirí ññagũ, Cõãmacũ múãrẽ usenirĩ tiigúdaqui. Teero tiirá, cúãrẽ cuirijãña. Múãrẽ tiidãrere wãcũrijãña. ¹⁵ Teero wãcũrõno tiirá,

* **3:12** Salmo 34.12-16.

“Cristo ñsã Öpũ niĩ” jĩ wãcũ, cãũrẽ padeoyá. Āpẽrã mǎarẽ sãĩñábocua: “Múã Jesuré padeorá, ¿ñeenó ãñurére yuera tiii?” jĩbocua. Múã yũmasĩrã niirucujãña. Múã yũra, tutiro manirõ yũya. Cũãrẽ quioníremena niirére ãñoñá. ¹⁶ Múã Cristore padeoré wapa ãpẽrã múã ãñurõ tiirére ñañarõ jĩãdacua. Teero jĩpacari, múãpe ãñurõ tiiyá, ãñurõ catirí yeeripũna cœorucujããda jĩrã. Múã teero tiirí, múãrẽ ñañarõ jĩãrira boboãdacua.

¹⁷ Apetó tiigú, Cõãmacũ basirora cãũrẽ padeoráre ñañarõ netõrĩ booquí. Múã ñañarõ netõré múã ãñurõ tiirigue wapa niĩarõ; múã booró ñañaré tiirigue wapape niirijããrõ. ¹⁸ Cristocã ãñugũ niipacu, ñañarõ netõwĩ. Cũũ ñañaré manigũ, marĩ ñañaré tiiré wapare dia wapatĩbosarigu niiwĩ. Ñañarãre diabosagu, teero tiiwĩ. Marĩrẽ netõnégũ, sĩcãrĩrã diawi. Cũũ teero tiirémene cãũ Pacu pũtopu marĩrẽ jeamasĩrĩ tiiwĩ. Cũũya õpũũrẽjã diajõãwĩ. Diatoa, too síro masãrigu niiwĩ. Cũũya yeeripũnapeja diaririro niiwũ. ¹⁹ Teero tiigú, cãũ yeeripũnamena witinucãjõãyigu. Witi, ángelea ñañaré tiirirare wedegu wáayigu biadupónorira pũtopu. ²⁰ Cũã Noé niiritopu macãrã niiyira. Noé dooríwure tiiré burecorire Cõãmacũ basocá cãũ ñañarére tiipacári, yoari nucãjãyigu ména. Tiiwure peotĩari siro, ocho basocá sããwayira. Teero tiirã, oco dúpacari, netõnénoyira. ²¹ Tee oco marĩrẽ wãmeõtire tiiróbiro queoré niiriro niiwũ. Teeménarã marĩ netõnénorira niĩã. Marĩrẽ wãmeõtiremena marĩye õpũũrĩ jũĩrĩ túariguere coserĩriro niiwũ. Teero coseróno tiirã, marĩrẽ wãmeõtiremenape Cõãmacũrẽ

“añurō yeeripūnacutidugaga” jĩ sãirira niiwã. Teero tiinórira Jesucristo diarigupũ masãriguemena netōnénorira niiwã. ²² Jesucristo Cõamacũ putopũ muãwarigu Cõamacãya wãmo diamacúniñape niiqui. Cũ niipetira Ōpũ niiqui. Ángelea, niipetira ōpãrã ãmũãsepũ niirã sotoa macũpũ niiqui.

4

Tíatopũ ñañaré tiimírira tiidúrigue

¹ Teero tiirã, Cristo cũya ōpũãmena ñañarō netōríguere wãcũ, múãcã cũ tiiróbiro wãcũtutuaremena niĩña. Sícũno cũya ōpũãmena ñañarō netōgũ, ñañarére tiidugánemori qui sãa. ² Teero tiigú, cũ catiré bũrecori jeaturo “basocã ñañaré tiidugárenorē tiigúda” jĩ wãcũriqui sãa; “Cõamacũ boorépere tiigúda” jĩ wãcũqui. ³ Múã Cõamacũrē masĩhẽrã tiirécutirenorē tiitóarira niiwã. Múã ñañaré tiirécutirira niiwã; ñañarére bayiró tiidugáririra niiwã; cũmurépira niirira niiwã; numiãmena ñeaperepira niirira niiwã; bosebũrecori niirĩ, cũmu, ãpẽrãrē acaribírira niiwã; Cõamacũ dutirére netōnucãrã, basocã weerirapere padeoríra niiwã. ⁴ Atitóre múã menamacãrã niimirira múãrē “jãmũ” jĩpacari, múãpe múã too sugueropũ ñañaré tiiríguere tiidugáhera, “wáaria ãsãjã sãa” jĩjãcu. Múã teero tũsaheri, tũomaníjõãcua. Teero tiirã, múãrē ññatuti, wedepaticua. ⁵ Cũã tee wedepatipacari, Cõamacũpe “¿deero tiirã múã ñañaré tiirí? Wedeñate” jĩ sãĩñágũdaqui. Catirãre, teero biiri diariracãrē sãĩñãpetijãgũdaqui. Cũã wedeari siro, cúãrē wáadarere queoró wedegũdaqui. ⁶ Niipetira

basocá diaadacua. Jesuré padeorírape cúãye òpũĩrĩ bóapacari, Cõãmacũ ꞑꞑꞑꞑꞑꞑ catirucujããdacua. Teero tiirá, cúã atiditapú catiri ména, cúãrẽ Jesuyé quetire wedenoyiro.

⁷ Atibúreco petiáدارو péerogã dꞑꞑꞑꞑꞑꞑ. Teero tiirá, múã tiíádarere añũrõ tꞑgueñasꞑgue, tiirécꞑꞑꞑꞑ; múã tiíádarere añũrõ wãcũtoarapꞑ tiiyá, “Cõãmacũmena añũrõꞑꞑꞑꞑ wedesemasĩãdacu” jĩrã. ⁸ Bayiró cãmerĩ maĩñá. Tee ꞑꞑꞑꞑꞑ maꞑꞑẽ niiã. Marĩ bayiró maĩrã, marĩrẽ ñañarõ tiirãre máata acabócu. ⁹ Wáari basoca Jesuré padeorá múãye wiseripꞑ jeari, cúaro manirõ cúãrẽ añũrõ bocaya. ¹⁰ Cõãmacũ marĩrẽ Jesuré padeorãre niipetirapꞑꞑꞑe marĩ tiimasĩrere ticoꞑꞑi. Tee titoréména cũyere añũrõ tiimasĩã. Teeré ticoꞑꞑ, sĩcãrĩbíro ticoꞑꞑꞑi. Cũũ ticoꞑꞑ jeatuario ãpẽrãrẽ tiípudutigꞑ ticoꞑꞑi. Marĩ ãpẽrãrẽ tiípura, cũũ ticoꞑꞑre diamacú tiirá tiiã. ¹¹ ãpĩrẽ ꞑꞑꞑꞑꞑꞑꞑꞑꞑ Cõãmacũyere wedemasĩrere ticoꞑꞑi. Teero cũũ wederé Cõãmacũye wederé tiiróbirora niiãrõ. ãpĩrẽ apeyenóména tiípumasĩrere ticoꞑꞑi. Cũũ Cõãmacũ tutuare ticoꞑꞑꞑ jeatuario tiíapũaro. Niipetire múã tiimasĩreména teerora tiíapũya, basocá Cõãmacũrẽ ꞑꞑꞑꞑꞑ ticoaro jĩrã. Jesucristo teeré wáari tiiꞑꞑi. “Cõãmacũ niipetirere dutimasĩꞑꞑi; cũũ tiidũgãrere tiimasĩꞑꞑi” jĩãrõ niipetira. Cũũ niipetira Õꞑũ niirucujããrõ. Teerora niiãrõ.

Jesuré padeorá ñañarõ netõré

¹² Yꞑꞑꞑ maĩrã, apeyé múãrẽ wedenemogũda. Múã Jesuré padeoré wapa ñañarõ netõré wáari, ññamanijõãrijãña. Tee marĩ ñañarõ netõrére

wãcūtutuara, diamacúrã Jesuré padeorére ãñonóã. Teero tiirá, máãrẽ bayiró ñañarõ netõré wáari, “acuéi, ‘ate marĩrẽ wáaricu’ jĩmĩwũ” jĩrijãña. ¹³ Teero jĩrõno tiirá, useniña. Múã Cristo ñañarõ netõrírobirora netõnũnũsera tiicú. Too síro cũũ putuaatiri, múã cũũ ãñurõ asibatérere ññarã, bayiró useniãdacu. ¹⁴ Cristore padeoré wapa basocá múãrẽ ñañarõ jĩrĩ, usenirõ booa. Cúã teero tiirí, ateré masiña: Espíritu Santo asibatégũ múãmena niirucuqui. ¹⁵ Sícũ múã menamacũ ñañarõ netõrĩ, cũũ booró ñañaré tiirígue wapa mee niĩarõ. Cũũ basocáre sãrígũ wapa, cũũ yaarígũ wapa, cũũ ñañaré tiirígue wapa, teero biiri cũũye niiripacari dutidũgarigũ wapa mee niĩarõ. ¹⁶ Sícũ Jesuré padeoré wapa ñañarõ netõgũ, boborĩjããrõ. “Ãpẽrã yũũ Jesuré padeorére ññarã tiiíya” jĩngũ, Cõãmacũrẽ usenire ticoaro.

¹⁷ Cõãmacũ wapa tiiádari bureco jeaadaropũ tiicú. Marĩ Jesuré padeorá tiiríguere ññasũgue, wapatígũdaqui. Marĩrẽ cũũ ññapetiari siropũre, cũũye quetire padeohéra tiiríguepere ññagũdaqui. Cúãrẽ bayiró ñañarõ wáaadacu. ¹⁸ Too sugueropũ profeta tee ñañarõ netõré maquẽrẽ biiro jóarigũ niĩwĩ:

Basocá ãñurã ãmũãsepũ wáaadari sugueropũ, ñañarõ netõãdacua ména.

Toorá nemorõ ñañarõ netõãdacua padeorídojãrãpeja, cúã diari siropũre,*

jĩ jóarigũ niĩwĩ. ¹⁹ Teero tiirá, Cõãmacũ booróbirora marĩ ñañarõ netõrã, ãñurõ tiirére tiirucújãrõ booa. “Cõãmacũ marĩrẽ cotegũdaqui”, jĩãda. Cũũ

* **4:18** Proverbios 11.31.

marĩrẽ tiirĩgũ niijĩgũ, cũũ marĩrẽ jĩrĩrobirora añũrõ tiigũdaqui.

5

Jesuré padeorá biiro tiiró booa

¹ Mecũtĩgãrẽ Jesuré padeorá bũtoá dutirãre* jóagũda. Yũũcã bũtoá menamacũ niĩã; Cristo ñañarõ netõrĩ ññawũ. Cũũ pũtũaatiri, Cõãmacũ niipetirare Jesucristo asibatérere, cũũ tutuarere ãnogũdaqui. Teeré yũũcã niipetira cũũrẽ padeorãmena niisotoapeonemogũdacu. Yũũ teero niijĩgũ, múãrẽ wãcũtutuare ticoa: ² Cõãmacũ cũũrẽ padeorãre cotedutigũ múãrẽ cũũyigũ. Oveja coterĩ basocũ cũũyara ovejare añũrõ cotequi. Cũũ tiiróbirora múãcã Cõãmacũrẽ padeorãre añũrõ coteya. Cotedũgahera tiiróbiro coterijãña. Tũsarãmena coteya. Cõãmacũ múã teero tiirĩ booquí. “Cũãrẽ cotegũ, niyeru wapatágũda”, jĩ wãcũrijãña. “Cũãrẽ tiĩápugũda”, jĩ wãcũña. ³ Múã cotedutirare múã booró dutiaperijãña. Cũã múã tiirẽre ññãadacua, múã tiirẽcũtire tiiróbiro tiĩada jĩrã. Teero tiirã, añũrõ tiirẽcũtiya. ⁴ Ovejare cotegũ peti pũtũaatigũ, múãrẽ wapatĩgũdaqui. Cũũ wapatĩre niirucujããdacu. Cũũ pũtopũ asibatére, catirẽ petihére ticogũdaqui.

⁵ Múã mamarãcã, bũtoá dutirãre yũũya. Niipetira cãmerĩ tiĩápuya. “Yũũ cũã nemorõ niirĩ, cũã yũũre tiĩápuaro”, jĩ wãcũrijãña. Cõãmacũye queti jóaripũpũ ate jóanoã:

* **5:1** Bũtoá dutirã Jesuré padeorĩ põna macãrãrẽ dutirãbiro niicua. Tee põnarĩcõrõ bũtoá niicua. Cũãya põna macãrãrẽ cotecua.

“Āpērã nemorõ niiã” jĩrã Cõãmacũ tiiápure
 cœORÍcua.

Teero jĩhērãpe cũ tiiápure cœOCÚA,†

jĩ jóanoã. ⁶ Teero tiirá, múã niipetirap̄ra biiro wãcũña: “Ȳm̄ boorére tiidú, Cõãmacũ niipetire tutuare cœogú boorépere tiigúda”, jĩ wãcũña. Múã teero tiirí, Cõãmacũ cũ boorí b̄ureco múãrẽ upatí macãrã niirĩ tiigúdaqui. ⁷ Cõãmacũ múãrẽ maĩgú, cotequi. Teero tiirá, niipetire múã wãcūrere, múãrẽ merẽ wáarere Cõãmacũpure ticoya.

⁸ Múã tiiádarere ãñurõ wãcũtoarap̄ tiiyá. Ññurõ t̄omasĩrã niiña. Satanás múãrẽ wedesãgũ múã Jesuré padeorere peotídugaqui. Yái‡ j̄abóagu yaarere ãmaãgũ tiiróbiro tiiquí. ⁹ Múãpe Jesuré ãñurõ padeó, Satanárẽ “m̄m̄ dutirere tiiría” jĩñã. Múã masiã: Niipetirap̄re basocá múã tiiróbiro Jesuré padeocúa. Cúãcã múã ñañarõ netõrõbirora ñañarõ netõcúa. ¹⁰ Marĩ atiditap̄re ñañarõ netõrucúa ména. Teero netõãri siro, Cõãmacũ marĩrẽ quẽnojeári tiigúdaqui sũcã; wãcũtutuari tiigúdaqui; tutuari tiigúdaqui; nemorõ padeorá wári tiigúdaqui. Cõãmacũ marĩrẽ ãñurõ tiigú tiiápurucujãqui. Cũ macũ Jesucristo diariguemena marĩrẽ netõnériḡu niiwĩ. Cũrã marĩrẽ cũ asibatérop̄ cũm̄ena niirucujãdutiḡu beseriḡu niiwĩ. ¹¹ Teero tiirá, niipetira jĩãrõ: Cõãmacũ niipetira sotoap̄ Ōp̄ peti niirucujããrõ. Teerora niiãrõ.

Ññudutiyaponorigue

† 5:5 Proverbios 3.34. ‡ 5:8 Españolmena: león; portuguésmena: leão.

¹² Silvanomena уuu múãrẽ atipũpáre jóaa. Cũũ уuure барасүтiи. Jesucristore пadeogú añurõ тi-irécүтiгu niĩ. Teero тiigú, cũũ diamacú тiirí Ìñagũ, cũũrẽ пadeóa. Múãrẽ wãcũтuтuadutiгu, usenidutiгu, atipũrẽ jóaa. “Cõãmacũ marĩrẽ diamacúrã añurõ тiiquí”, jĩgũ jóaa. Cõãmacũrẽ teero пadeorucújãña.

¹³ Atimacã Babilonia§ macãrã Jesuré пadeorá neãrã añuduticoya. Múã тiiróbiro cúãcã Cõãmacũ beserira niĩya. Teero биiri Marcos уuu macũ тi-iróbiro niigúcã múãrẽ añuduticoi. ¹⁴ Múã basiro useniremena cãmerĩ añudutiya. Cõãmacũ múã ni-ipetira Cristomena niirãrẽ añurõ niirecүтiri тiiáro. Nocõrõrã jóaa.

§ 5:13 Apetóre Jesuré пadeorá Romarẽ “Babilonia” jĩiyira.

Cõãmacũ mecũã wedesei New Testament in Tuyuca

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tuyuca

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tuyuca

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022
a71ca523-cda5-572a-9b0b-61d9ea37d1a8